

A

1321

11.

1963

FOTO

N.R.

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1883

KÉZIRATOK

1883

Napoleon

1-400 ig.

Nagyságos és M. Kanonok Uo.

Folyó hó 25.^{án} postára adtam, Kegény Felhirdetés
Uo. című színműveimet e felige alatt, Saepo
stylum verbe! oly értebb, hogy vele a Feliki-
díjért versengéssek. Minthogy azonban a ma
keremhez jutott, a magyaráz tudományos aka-
demia judiciumi sivelei² ből megérteltem,
hogy a lefolyt évre csak verses tragoeediák
pályáznak, minem pedig nem is tragoeidia s
nem is verses: mely alárattal vagyok bá-
tor aron aláratos kérelemmel terhelni
Nagyságodat, hogy behűldött műveimet
nem benyújtottam terhelteni is vissza-
szármartatni kegyeskedjék.

A rükséges postabélyegem mellékel-
vén, kérelmem ismétlésé után hódol-
tatos lirszelettel vagyok.

Tisztelettel 1882 dec. 31. in

Nagyságodnak

aláratos szolgálja

Pekor Terence
főrcált. sandi

1
1883

3.

1883.

Selintetes Litterai is!

Jelky Ivan utaznak „Nygyogy irodalmi termékek” című hosszabb értékelés helyet követelhet az I. osztály által kiadott sokott értékes. Sok kövött, mert a gyogy irodalommal újabb életét ismerteri meg, a mely általában érdekos, isminkos az ő gyogy irodalom előttünk kitinó be. Csi, mint ennek olvasnya még inkább érdekos. En' tehát kiadását ajánlom.

Ugyan az véleményem Jelky nek „Körépkori gyogy veses segé-
mek” című értékeléséről. Hus

regényt is mentet meg, a melyek azon
éidekkel bírnak, hogy látható, mintép
olyanféle regények, melyeket a nyugati
európai népek irodalmában, a magyar-
ban is a XV. XVI. században, kedvesek
voltának, a görög irodalomban is el-
váltak terjedve; sőt talán abból
jött először. Ugyanolyan, sőt
más irodalmakban is.

A tárgyhoz a melyi éidek fűző-
dik, a melynek az értékesítésről
tolt birtok felel meg.

Ez tehát ezen értékesítés kiadás-
sát is ajánlom.

1852. Nov. és Decembéri-
ben

Hunyady Bált.

Az Igazgató Tanács a szükséges iratok beszerzése iránt intézkedett, és a birtokot működése folytatására kérte föl.

A decz. 18-iki ülésen Tóth Lőrinc részéről bemutatván az alapítványra vonatkozó számadások, aláírási ívek, naplók és irományok, mind az a vizsgáló bizottsághoz tétetett át.

Ex 1872. február 24-én terjesztette elő jelentését, mely az alapítvány vagyoni állapotát kiderítve, a birtok eladását ajánlotta, „mivel az alap jövedelme az évadjások segélyezésére és az emlékek befejezésére s fenntartására nem elegendő.”

Az Igazgató Tanács az elnökséget az eladás fogantatására felhatalmazta, és az emléképilet befejezése iránt intézkedett. Excel az alap kezelését tényleg átvette. De az ügyet végleg elintézettnek nem tartotta.

Ugyanis az 1872. október 24-iki ülésen felolvastatván Zemplén megye irata, a Karinczy-alap kezelésének egy, az Akadémiának is számadásra köteles megyei bizottságra ruházása iránt; válaszában kifejté, hogy az Igazg. Tanács b. Eötvös József kérésére „határozta el magát arra, hogy e mondhatni gazdátlan alapítványnak ügyét megvizsgálja, azt pedig, hogy kezelését is átvegye, a vizsgálat eredményétől függésztette föl. Attól fogva hozzá kezdett e minden irányban bonyolított ügy tisztázásához — melynek során a volt bizottság jegyzőkönyvei, jegyzője halála után, nem voltak feltalálhatók, — az alap vagyoni számadásait kezdettől fogva megvizsgálattatta, és most kötelepségének tartja az ügy tisztázását, rendelkezését folytatni és bevégezni. Ha ezt közelebb megteheti: értesíteni fogja Zemplén megye közönségét az eredményről.”

1873. január 12-én megújított a birtok eladására vonatkozó határozat; de az eladás nem sikerült. Az Igazgató Tanács a birtok bérlete iránt időnként intézkedett,

az alap

az alap pénz-maradványából befejezte a Mausoleum építését, és a Kossinexy-utódoznak, a körülményekhez képest, segélyösszegeket utódoznak nyújtott.

Az 1875. április 25-iki ülésen az Akadémia elnöke emlékiratba hozta, hogy „a Kossinexy-utódozati birtok és emlékkert ügyének rendezését immár kívánatos volna véglegesen eszközölni.” Mire az elnökség az önkéntes kifizetésével és az emlékkert végleges rendbehelyezésével megbízott.

A birtok eladósa most sem sikerült. Ez 1876. jan. 23-án az Igazgató Tanács „miután a Kossinexy-pénzmaradványok építési költségei által már csaknem egészen fölemésztettek, a birtok jövedelme pedig az épület fenntartására és a kert létesítésére és jó karban tartására is alig elegendő” — az utódoznak nyújtandó segélyezést teljesen megszüntette.

Ily módon a birtok bérleti jövedelméből évenként némi fölösleg maradt fenn, mely a kezelő Mexkössy Menyhért burgalma is takarékosan a következőkben 6000 forinttal gyűlt fel. Exentul pedig remélhető, hogy a terhek és kezelési költségek levonása után, évenként mintegy 800 forint fog fennmaradni.

E szerint az Igazgató Tanács, legfontosabb feladatait, az alap pénzügyi és gazdasági ügyeinek rendezését, sikerrel megoldotta.

Az alap megtakarított tőkéjének és várható jövedelmi fölöslegének hova fordítása iránt az Igazgató Tanács 1882. október 3-iki ülésében határozott, olyképen, hogy azt a Mausoleum és az emlékkert díszítésére, is, koldai pályadíjakra, melyek a Mausoleumban évenként ünnepélyesen kiosztatnának, és Kossinexy emlékének irodalmi megörökítésére rendeltetve fordíttatni. Mind, ezen célok teljesen összehangolásban állanak azok,

kal

Kal., melyeket a gyűjtést megindító nagy nevű
férfiü kitűkött.

Budapest, 1883. január 4.

4
1883

4

A Kossuthy-alap és az Akadémia.

Az 1859. október 27-én tartott Kossuthy-ünnepélyen, a díszlakomai alatt indítványozta gróf Dessenffy Emil a Kossuthy-alap létesítését.

Azonnal sajtóközvetleg megírta az aláírási ir. szövegét, mely így hangzik: „Aláírási ir. egy Kossuthy-alapra.”

„Rendeltetés: a díszült nagy hazafi és irodalom méltóan fejteni kívánýában a nemzet hálóját.

Ezen egész ügy vezetése és intézése fölkeretnek az aláírók által

Gróf Dessenffy Emil

B. Eötvös József

Deák Ferencz

Urményi József

B. Kemény Szigmond

Kossuthy Sándor.

Az említett hazafiak mindegyike feljogosítottatik ha, lála esetére maga helyett mást jelölni ki és nevezni a fenneb. biek közé.”

Az ir. 75. aláírás olvasható. Az aláírt összeg 5386 for.

Ezzel a Kossuthy-alap intéző bizottsága meg volt alakítva, és már novemb. 2-án az, a gyűjtő ir. szétküldésével kezdette meg működését.

Az aláírási ir. eken a gyűjtés célja és az alap rendelkezése, a következőképen volt körülírva:

Azon célból, hogy Kossuthy Ferencz nemzetiségünk és irodalmunk emelésére tett érdemeinek emléke maradván, de legyen, hogy utódai közül azok, kike szegénységgel küszködnek, fölsegíttessenek, és hogy Szépkalom, hol járadorott és hamvad, idegen kézről megmentetve biztosítsassék ezen eset megújulása ellen, és fennálljon mint a nemzet

hálój

hálaajánok emléke, aláírtak...."

Az alap-pénztára kezelésére Tóth Lőrincz akadémiai pénztárnok kirendelt föl, a kinek a kezéhez az aláírásokból befolyt 49638 forint 96 kr.

A birótság az aláírási felhívásban kijelölt feladataival és hangzóban hármias czélt tűzött ki magának: a széphalmi birtok megszerzését, Széphalmon Kazinczy emlékteszitítését, a Kazinczy-utódok segélyezését.

E hatáskörében egészen függetlenül járt el. És bár a birótság elnöke és pénztárnoka az Akadémiánál is ugyan, azon tisztet viselték, a birótság és az Akadémia között egyáltalában semmiféle kapcsolat nem állott fenn.

Igy tehát nem kevésbé meglepő, hogy gróf Desseuffy Emil, mikor Kazinczy Bálinttól a széphalmi és alsó-regmecsi birtokrészeket megvásárolta, az 1861. april 2-án kelt szerződés, a Kazinczy nevet viselő alapítványt intéző és a fölött örökös M. Tud. Akadémia képviseletében" köti meg. Az eladók megengedik, hogy az eladott fekvőségek "a Kazinczy-alapítványt intéző M. T. Akadémia mint tulajdonos nevére telekkönyvileg átíróssanak." A szerződés szerint a vételár fele "a nevő M. Akadémia által az intézkedése alatt Kazinczy-alapítványból" fizettetett ki. Ezt a szerződést gróf Desseuffy Emil így írja alá: "A magyar tud. Akadémia képviseletében annak ex idó szerinti elnöke."

A szerződés kemplén- és abaujmegyei birtokrészekre vonatkozóan a sátoralfjajuhelyi és kassai telekkönyvi irodákhoz jutott. Az előbbi a rudabányácsi birtokrészeket "a M. T. Akadémia, mint a Kazinczy-alapítványt intéző tulajdonos nevére" bekelezte be.

Gróf Desseuffy Emil kétségkívül a legnemesebb szándékkal vezérelve, és bölcs előrelátásból - de az Akadémia megkérdezése nélkül - intézkedett. 1861-ben az Igazgató Tanács két ülést tartott: február 20-án, és december 21-én. A Kazinczy

Kazinczy

xinczy-alapítvány-ügyeken ilésken nem tárgyaltatott.

Az Igazgató Tanács 1872. október 24-iki ülésének jegyzőkönyvében kinyilatkoztatja, hogy az Akadémia vagy annak Igazgató Tanácsa mint olyan, sem a gyűjtésben, sem a gyűjtött összegekről való rendelkezésben nem folyt, jegyzőkönyvében semmi ilyenmű intézkedésnek nyoma nincs. Hogy az alap részére vett birtok az Akadémia nevére iratott a telekkönyvben, annak valószínű oka az, hogy gróf Desseffy Emil az általa vélte azt leginkább biztosíthatni oly időben, mikor az irói segélyegylet részére gyűjtött pénzeket is elkobozták.

Mint a Haxinczy-birtok megvásárlása, úgy annak kérése és a Haxinczy-utódok segélyezése tárgyában is, a Haxinczy-birtosság egészen függetlenül járt el.

Az Akadémiában először az 1867. október 7-iki összes ülésen fordult elő ezen ügy. Olvastatott Lemplén megye levele, melyben az Akadémiát fölkeri, hogy gondoskodását irányozza Széphalom felé és eszközölje ott egy Mausoleum építését.

Az ügy áttételt a nyelv tudományi osztályhoz, mely december 2-án tartott ülésében azt javasolta, kéressék fel az Akadémia elnöke, s szólítsa fel a Haxinczy-birtosságot, hogy működéséről „a Bercey Károly halála által elmaradt tudósítást további rendelkezés végett az Akadémiával közölje.” Az összes-ülés 1868. január 27-én elfogadta a javaslatot. De a felszólalásnak eredménye nem volt.

Az Igazgató Tanács 1868. március 20-iki ülésében, mikor Haxinczy Ferenc kivirati maradványainak megvásárlásának kívánt összeg megstavarása forgott szövegben, „ügyssokonság, nélkül fogva” — mint a jegyzőkönyv mondja — szóba hozott a Haxinczy-féle háznak megmentése és emlékszerü kiépítése miatt a pusztulásnak indult ház haladék nélküli intézkedést igényel, s ezen felül már gyűlt is össze e célra 50,000 forintnyi tőke, sülköl,

zernek

gesnek találhatott egy kisebb bizottság kiküldetése, mely az ügyállásról, a tervről és annak kiviteléről, valamint a tökéletesebb kivételéről az Igazgatóknak benyújtandó véleményre adjon. Ezen bizottság tagjaivá prof. Cziráky János, báró Sennyey Pál és Kubinyi Ágoston választották.

Ezen bizottság — valószínűleg azért, mert a kellő okmány, készlet nem készítettett rendelkezésére — nem nyújtott be véleményt, és az Igazgató Tanács az alap kivétel tárgyában mit sem határozott.

Mindazáltal 1869. május 30-án b. Eötvös József az Igazgató Tanácsból kér felhatalmazást, hogy a Kaxinczy-alap egy részét az emléképület befejezésére fordíthassa. A felhatalmazás megadottik.

És 1870. elején Föth Lőrinc az Kaxinczy-alap pénztáráról az Akadémia vagyonát kezelő magyar Földhitelintézetnek szolgálta át. *)

Ekkor az Ig. Tanács a két év előtt kiküldött bizottságot újra fölkeri az alapítvány ügyének tisztába hozására.

A bizottság most azonnal is burgón hozá látott feladatot megvalósításra. Öt ülést tartott. És május 28-án bemutatott jelentését, a melyben mindazáltal kénytelen volt kimondatni, hogy „a rendelkezésre adott iratok és okmányok elégtelenek arra, hogy megadják a Kaxinczy-emlék alapítványról oly részletes tudomást szeressen, minő az alap kellő rendelkezésre állásig. Az alapítvány élén álló bizottságok alakulásáról és működéséről semmiféle felvilágosító irat nem volt kezében.”

*) E szerint az összes bevétel volt 65,016 for. 6 kr.

A kiadás:

a) Széphalom megvásárlására	20,436 „ 12 „
b) A Mausoleumra	20,828 „ 68 „
c) A Kaxinczyak segélyezésére	12,350 „ 67 „
d) Kézeltési költségekre	382 „ 3 „ 54,499 f. 55 kr.

Köteles megjelölésre
használni; valahányszor hi-
szem, hogy az Igazságos Tanács
b. Eötvös József kérelmére, haszná-
lása elmarad, hogy e mind-
körülmények között alapvetően
vizsgálat megkezdése, az pedig,
hogy Kerekesi is átvegye a vizs-
gálat eredményeit jogszabály-
szabályokhoz képest e minden-
képpen bizonyítottan nagy károsításkor
- melynek zavarait reverte az,
hogy a volt bíróság jegyzőkönyve,
jegyzője halála után, nem volt
feltehető, az alapvetően ma-
már azait kérdőre fogva meg-
vizsgálata is most kötelese-
gessé teszi az nagy károsítást,
rendezését folytatni is bevéteni.
Ha ezt követően megkezdte: epe-
ditani fogja a templom megkezdés-
sége az eredményt.

Az nagy ezen károsításba ke-
lyesen károsítás és rendezés
mindenképpen nem fejeztetett be.
Templom megkezdés

1870 január 12-én megújítá-
sára a birtok eladására vonat-
kozó határozat; de az eladás
nem sikerült, ezért az Ig. Tanács
a birtok birtoklásra iránti
intézkedés; indoklás a Föld
László által az alap kérdés-
maradványaitól befizetése a
Mausoleum építését, és a
Kamionay-utódokhoz, a kö-
vetkezőekben képest, végül megkezdés
munkájára.

Az 1875. évi április 25. ikei ülésén az
Akadémia elnöke emlékeztet
kora, hogy "a Karácsony-ala
püspöki birtok és emlékeztet
nyilvános rendezéséről
Rivariator volna végleges
erközlés." Mire az elnökség
az érvelés kibővítéséről és az
emlékeztet szer végleges rendezés-
részéről megbeszélés.

Az elnökség

A birtok eladása most sem
sikert. Ez 1876. január 23-án
amint az Ig. Tanács, miután
a Karácsony-püspök az építési
költészek által ma is csaknem
széles fölemelésén, a birtok
jóvaltalán pedig az építési köl-
tségek és a kész készletek
és jó karban tartásának is alig
elegendő "az utódoknál egyj-
tendő végleges és teljes
széles.

Tua

Ugyanakkor a birtok jó be-
lési jóvaltalánból évenként némi
feloszlás maradt, a mely a
kerelő Mészöly környékén bur-
galma és találatossága kö-
vetkezébe az évi bevételek
6000 forintra gyűlt föl. Ennek
pedig remélhető, hogy a tétel
és kerelői költészek levonása
után, évenként mintegy 800
forint fog fönnmaradni.

Török

Esse
hogy
to abb
ei go
si Res
Hat
rende
lési
kora
kés, a
kés
Hogy
denn
Pa
Az
ritok
jóval
fordi
Tanács
ben h
az s
az em
Károly
rende
pat i
ei K
dalun
te fo
csélok
állan
abán

Eszerint az
~~szolgálatokkal kitünt,~~
hogy az Tzargasi Tanács, legfon-
tobb föltartás, az alap pénzrögi-
is gazdasági ügyeinek rendezésé-
re Kereken megöltönn.

Hát a van most az alap
rendeltetésűk és is feltartás.

létezésük jövedelmű föltöltése
kora földirtatásuk megállapí-
tása, valamint Kereken megfélelő-
sebélyeskedésük.

Hogy ezen rendeltetés az Aka-
démia által Tzargasi Tanács

~~Paragrafus 1882. az 1883. janu. 4.~~

Frakcionáltság föltartás.

Az alap jövedelmű megfala-
ritok közeleink és rakkas
jövédelmű föltöltésük kora-
földirtásuk ismét az Tzargasi
Tanács 1882. október 8-iki ülésé-
ben határozott; oly képen, hogy

az a Munkalevél és Kere-
ken emeltek disszertáció, az
Munkalevélben évenként rend-
szertőlő díj vidda október

gab invezélyesek Kiontarmának
is Kereken emeltek vö-
delmü megföldítésük rendelt-
te földirtásuk. Kenderes vödelk

vödelk teljeseen önhangraóben
állanak arakkal, melyek az,
disszertáció a gyűjtes megföldítésük

Tpály iskolai pályadíj-
jakkal, melyek

na uagnerni stude fufin
kitidn.

Andreas 1883 jan. 4.

fraknordlung
förska.

4

1883

21

1883

(Kazimay alap fökewu)

Kello rendezése önköltséges.
Az alapítvány élén álló bizottságok
aláhatalmától és működéséről
semmiféle felvilágosító irat nem
volt készíten.

A Szeged. Tanács a önköltséges
munkák bevételei háttér intézkedése
és a bizottságok működéséről folyó
tanácsok készítését.

A dec. 18-iki ülésen Jókai
Lőrincz részéről bemutatásra
az alapítványok vonatkozó irama-
dások, aláírások, naplók
és iratok, minden a vizsgáló
bizottsághoz tetetett át.

És 1872 február 27-én ter-
vezett elő jelentését, mely az
alapítvány vagyoni állapotának
sziderítéséről készült, a
bizottság elutasította, mivel
az alap jövedelme az évi
jások véglegesítésére és az em-
lék befizetésére, folytatására
nem elegendő.

A Szegedi Tanács az el-
nökökkel az elutasított iratok
sziderítését felhatalmazta, és az
emlék épület befizetésére irat
intézkedést. Ezzel az ügyet
az alap kezelését véglegesítette.
De az ügyet végleg elintézésre
nem tartotta.

Ugyanis az 1872 október 27-iki
ülésein felolvasatva a Szegedi
megyei bizottság, a Kézdivásárhelyi
alap kezeléséről egy irat
az Alkotmányosak is vonatkozó

Kerekei hatóságban mit sem
hasznos.

Minderről
Május 30-án 1869. július 7-én.

És az Igazgató Tanácsot kér
felhatalmazást, hogy a Karisny-
alap egy részét az emlék-építési
befolyásai fordíthassa. A fel-
hatalmazás megadatik.

És 1870. május 24-én egyenlő
b. Estve a J. g. g. igazgató
Tanácsot jelöli, hogy J. g. g.
Lőrinc a Karisny-alap penzi-
tárat a magyar földhivatali
átviteltől ^{át*)} ~~paraszti~~
bontással *)

L. elején

Par. M. A. M. A.
ragyoni Kerekei

Elköt a J. g. g. Tanács a
Keret elöl Rikárdó birtokos
nép fölkéri, az alapítvány ügyeit
birtokos korára.

A birtokos megkérdezi azonnal
a birtokos korlátolt felelős
megoldásához. Ők illeti tartoz.
Ei május 27-én bemutatva jelen-
tesen, a melyben minderről
Kerületen volt Kingilatorra,
hogy a rendelkezésé adon irat
ei okmányok eljuttatottam,
hogy majának a Karisny-
alapítványról oly részese tud-
mást merem, minő az alap

NS

*) Ezen az ömös bevétele 165 016 ft 6 kr.
Kerületi Riadás

- a) Széphalom megvásárlása 20436 ft 12
- b) A M. A. M. A. 20828 ft 68
- c) A Karisnyak ügyeinek 12850 ft 67
- d) Kerekei Községi 382 ft 8... 54499 ft 55 k.

október 27-iki ülésénél jegy-
 zőkönyvben Kingitaskorának
 hogy az Akadémia vagy annak
 Ig. Tanácsa mint olyan sem a
 gyűlésbe, sem a gyűléstbe, sem
 a gyűlésre összevont való rendel-
 kezésbe be nem fogl, jegyzőköny-
 veiben semmi olyan "interle-
 de" nem nyomtatva. Hogy az elap-
 tásról van szó az Akadémia
 nevére íratott a telekönyvben,
 annak valószínűsége az, hogy
 prof. Jossuffy az által vette az
 leginkább bizonyos, oly idő-
 ben mikor az iró véglegesen
 részre gyűlésre jött és elho-
 borít.

Karácsony-biztosok
 Miklós a ~~székes~~ ^{mak} ~~székes~~ ^{kezele}
 megválasztás, míg a ~~székes~~ ^{kezele}
 Munkácsy-építési és a Karaci-
 ony-utódok véglegesre tárgyában
 is a Karácsony-biztosok egyénen
 függés nélkül jár el.

Az Akadémiában előző 1867
 október 7-iki ülésen for-
 dult elő ezen ügy. Olvastatott
 Zemplén-megye levele, melyben
 az Akadémia's felhív, hogy gon-
 doskodásai tárgyára Szephalom
 felé adnak közölte az egy Munkácsy-
 lemm építési.

Az ügy a nyelvtudományi Látott
 ülést, mely december 2-án
 tartott. ülést felhív
 Akad. ülésben az ajánlat
 javasolta, kéresek föl az

Akadémia elvile, sőt letsa föl
a Kammer - bíróság, hogy
működéséről, a Bécsy Károly
által halála által elmaradt
indóitást tovább rendelkezés
vegye az Akadémiával kö-
zege." Az összes írás 1868
január 28-án elfogatta e
javaslatot. De az ügyben
semmi a felmúlásnak
eredménye nem volt.

A Szegedi Tanács 1868
május 26-iki ülésében, mikor
Kammer ügyek Kézirati marad-
ványait megválasztására a
Kiváló ügy megválasztása for-
gós környében, ügyelvényekkel
fogva - mint a jegyzőkönyv mondja
- szóba hozott a Kammer -
féle kárnak megmenekése és em-
lékszerű kiegészítése, s minthát a
pénztárának indult ház kaba-
dát néhánthi intézkedések igényel, s
ezen fölül már gyűlt is össze e
célnak 50000 forinti költsége, sőt meg-
találtatott egy kisebb bíróiágy ki-
kötésére, mely az ügyekről, a
kereset és annak kivételéről ra-
lamint a költségek további kezeléséről
az Szegedi ügyek ügyelvényekkel
véleményezte. "Ezen bíróiágy
szegedi gróf Csizsáky János,
bíró Sennyey Pál és Kúriágyi
Ágoston választották.

Az összes ügyek, ezen bíróiágy
nem nyújtott be véleményét, és
az Szegedi Tanács az alap

☞ - valószínűleg azért,
mert a kello' okmány.
Kérelmet nem bíróságon
rendelkezéssel -

~~Leírás~~ ~~örökös~~ ~~megvalósítás~~
 nevezetesen ~~örökös~~ ~~felölt~~
 feladataival ~~örökös~~ ~~hatás~~
 örökös ~~hatás~~ ~~magán~~: a
 meghatalmi ~~hatás~~ ~~megnevezés~~,
 meghatalmon ~~hatás~~ ~~emelés~~
 lecsökkentés, a ~~hatás~~ ~~utódok~~
 vezérlésének

Ezen ~~hatás~~ ~~körében~~ ~~egénen~~
 függetlenül ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~és~~ ~~bar~~
 a ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~és~~ ~~peisessai~~.
 noha az ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 az ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 és az ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 labban ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 nem állnak fenn.

Először ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 Emil, ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 Karacsony ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 meghatalmi és ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 vétele ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 1861 ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 és ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 Karacsony ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 intérs "is" a ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 Akadémia ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 meg. Az ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 az ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 alapítvány ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 mint ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 Konvok ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 zódei ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 "a ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~

Y Jgy ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~
 kéresek ~~hatás~~ ~~el.~~ ~~is~~ ~~ugya~~

an intercedere alari Karis-
sz alapítványból "fizetése-
k". Lásd a szerződés gróf
Dessloffy Emil "Bismarck" és
aláírás "A magyar tud.
Akadémia Repräsentation
annak eridőszaviról elvétel."

A szerződés kempeleni. és
abonyi mezei birtokainak és
vaterovai, és Satoralja újfalvi
és Kassa selektongvi vándorok
juttat. Az előbbi a Kassa-fé-
nyaiskai birtokainak, a M.
Tud. Akadémia, mint a Karis-
sz alapítvány "intérs" tulajdonos
névén; az utóbbi az alapít-
vány és Kassa-fényaiskai (Satoralja)
birtokainak "a Karis-
sz alapítvány névén" kezeletére.

Gróf Dessloffy Emil kétsz.
kivétel a legnemesebb nemesek
által vezérelve és többek
előrelátásból; gátlás nélkül.
— de az Akadémia megkezdésé-
nekül- intercedens. 1861-ben
az Szegedi Tanács két ülés-
tett: február 20-án és de-
cember 21-én. A Karis-
sz alapítványt ezen ülésen nem
tagyalták. Lásd kétsz. is
az Szegedi Tanács által
a birtok ügyében megkezdés
és kezeletére felől nem nyert
tudomást.

Az Szegedi Tanács 1872

A Karisery-alap és az Akadémia.

Kérés az igazgatóra.

~~Területi igazgatói Tanács.~~

~~A Magyarországi Tanács 1882~~

~~December 11-iki ülés.~~

A 1857-1859 október 29-án tartott

~~ben a Karisery-alap ügyének rendszerebe~~

ott Karisery-ünnepélyen, a díszlakoma alatt ^{1857. október 29-án} ~~tette meg~~ gróf Desseffy Luit az akadémia ~~rendje~~ Karisery-alap létesítését.

~~gy kérsze a tanácskozás~~
~~nyitására.~~ Az ~~ügy elismerése a jövő~~
~~ülése~~ ~~halasztott.~~

akkorral saját kerület megítés
a aláírás is szükséges, mely
így hangzik:

Tájékoztató, van
vesséskor az előzmények
nyelhet, a legfontosabb
momentumok
visszatérve, a követ.
kerületi foglalkozás.

„Aláírás: is egy Karisery-
alapra.

Rendeltetés: a díszöltött
nagy karafi. az iskolai méltóság
fejéről ki is anyagában a vöröses
kötés.

~~A Karisery-alap~~
~~területi igazgató~~

területi igazgató ~~területi igazgató~~ és
intézkedés felkérésnek az alábbi
által:

- Gróf Desseffy Luit
- B. Eötvös József
- Deák Ferenc
- Urményi József
- D. Kemény Sigmund
- Karisery Gábor.

Az említett karafiak mindegyike
feljegyzik a halála
esetén maga helyett mások
kelni ki is néven a felkérés köze.

Az ilyen 75 aláírás olvas.
kass. Az aláírás összeg 5386 ft.

Evel a Karisery-alap intéző
bizottsága megvált alabitra,
és az, a gyűjtő ívek névelés.
devel kérdés megmunkálás.

Luit november 2-án

Az alábbiakban
 a gyűjtés célja és az alap ren-
 deltetése a Köveskeresztényekről
 Könyvtár:

Azok mellett hogy Kassai
 Ferenc nevezetűnk is volt.
 munkáinak emelése tett érdemeinek
 emléke maradtandó legyen, hogy
 azokat Könyvtárunk feljegyzé-
 sével közzéadjuk feljegyzése-
 nek, és hogy Székelyország
 fejedelmének és kancellárjának
 kértől megmentetve biztosítas-
 sák ezen és megújulásuk ellen,
 és fenntartásuk mint a nemzeti
 emlékek, aláírjuk...

Az alap pénzszámlájának kezelésére
 Jókai László akademiásként.

számla kezelését; az a Kisebbségi Alapból
 1870-ben beutaltatott összeg befolyna 49638 ft. 96 k.
 számláján; az alábbiakban 1870

Bevételek		Költségek	
Időközben beutaltatott vag.	49638 ft 16 k.		
Összesen	15377 90 "		
	<hr/>		
Kiadatott:			
Székelyország megnemese	20406 ft 12 k.		
A székelyországi múzeum és az emlékművek emelése	20828 " 68 "		
Kassai - utadok segélyei	12850 ft 62 k.		
Összesen	382 8		
	<hr/>		
	54499 55		

A bizottság egészén felelős
 az alábbiakban felhívásban ki-

2
hogy a Kariney-alap egy részét, az
embékepület beféréseire fordíthassa.
A felkutatásról megadatik.

És 1870. elején Föld Lorincz, a Kariney-
alap pénztárosát, az Akadémia vezetését
követő M. Földhitelintézetnek szolgál-
tatta át. *)

Ekkor az Ig. Tanács a két év előtt
kiküldött bizottságot újra fölkeri-
" az alapítvány ügyének tisztába hozására."

A bizottság most aronval és burgón
közvetlenül föladata megoldására.
Ot ülést tartott. És május 27-én be-
mutatta jelentését, a melyben mindazáltal
kétségtelen volt kinyilatkoztatni, hogy
" a rendelkezésre adott iratok és
okmányok elítélte az, hogy ma-
gának a Kariney-embék alapítvány-
ról oly részletes tudomást keressen,
minő az alap helyi rendelkezéseinek
sége. Az alapítvány ellen álló bizotts-
ságok alakításáról és működéséről
semmiféle felvilágosító irat nem
volt kezében."

Az Ig. Tanács a sértéses iratok
beszerzése iránt intézkedett, és a
bizottságot működése folytatására
kérte föl.

A dec. 18-ki ülésen Föld Lorincz re-
séről bemutatottván az alapítványra
vonatkozó számadások, aláírási ívek,
naplók és irományok - minden a vizsgálat
bizottsághoz kétezt át.

*) E szerint az összes bevétel volt: 65,016 forint 6 kraj.
A kiadás: a) Széphalom megszerzésére 20,436 forint 12.
b) A mauzóteumra - - - 20,828 - 68.
c) A Karineyak vezényezésére - 12,850 - 64.
d) Keresési költségekre - - - 382 - 8.
54,497 forint 55 kraj.

Ex 1872. febr. 24-én benyújtott elő-
jelentés, mely az alapítvány vagyoni
állapotát kiderítve, a birtok eladását
ajánlotta, mivel az alap jövedelme az
érvényes segélyezésére és az emlektér-
beépítésére s fenntartására nem elegendő.

Az Ig. Tanács az előírtakat az eladás
fogamlatosságára felhatalmazta, és az
emlektérpület beépítésére iránt intéz-
kedett. Errel az alap kezelését tényleg
ásvette. De az ügyet végleg elintézték
nem tartotta.

Ugyanis az 1872. okt. 24-ki ülésen fel-
olvasatván Lempelenmezze irata, a Na-
zinczy-alap kezelésének, egy, az Akadé-
miauk is számára köteles mezzei
bizottságra ruházása iránt: valahányan
kifejté, hogy az Ig. Tanács b. Eötvös
József kerésére, határozta el magát arra,
hogy e, mondhatni, garánciatlan alapítvány
ügyét megvizsgálja, - azt pedig, hogy
kezelését is átvegye, a vizsgálat ered-
ményétől függésbe fűti. Mielőtt fogva
hozni kezdés e minden irányban be-
nyalodott ügy tisztázásához - melynek
szavarcit nevelte az, hogy a volt bi-
zottság jegyzőkönyvei, jegyzője halála
után nem voltak feltételhalók -
az alapvagyon számára iratait ker-
delni fogva megvizsgálta, és
most kötelességének tartja az ügy
tisztázását és rendezését folytatni
és bevégezni. Ha ezt közelebb meg-
teheti, értesíteni fogja Lempelen-
mezze közönségét az eredményről.

1873. jan. 12-én megüzenték a
birtok eladására vonatkozó hatá-
rozat, de az eladás nem sikerült.

Az Ig. Tanács, a birtok bérlete iránt
időnkint intézkedett; az alap késpénz-
maradványából befizerte a Monzole-
um építését, és a Karinczy-utódo-
ságnak, a körülményekhez képest, szelvény-
összeget utalványozott.

Az 1845. ápr. 25-ki ülésen az Akadé-
mia elnöke emlékeztette hozzá, hogy
„a Karinczy alapítványi birtok és
Emlékert ügyének rendezését immár
kívánatos volna végtelenen eszkö-
zölni.” Mire az elnökség az ügyről
kijelentésével, és az emlékeztetést végtel-
es rendezésével megbízott.

A birtok eladása most sem siker-
ült. És 1846. jan. 23-án az Ig. Tanács
„mivel a Karinczy-pénzalap az
építési költségek által már csaknem
egészben felmészárolt, a birtok jövedel-
me pedig az épület fenntartására
és a kert kérésére, és jókora tar-
tására is alig elegendő” az utódok-
nak nyújtandó szelvényét teljesen meg-
szüntette.

Ugyonkor a birtok birtoki jövedel-
méből évenként némi pótlószeg maradt
fenn, a mely Mezősly Menghert buz-
galma és takarékosága következté-
ben 600 ft-ra gyűlt fel. Ezentúl
pedig remélhető, hogy a kertek és
kertési költségek levonása után,
évenként mindegy 800 ft-ot fog
fennmaradni.

E szerint az Ig. Tanács, legfonto-
sabb feladatát, az alap pénzügyi
és gazdasági ügyeinek rendezését,
sikeresen megoldotta.

Az alap megtakarított tőkéjének,
és várható jövedelmi fölöslegének
hovafordítása iránt, az Ig. Tanszék
1882. Okt. 8. ki üléseben határozott, oly-
képen, hogy az a Múzeum és az
emlékért díjazásai, iskolai pályá-
díjakra, melyek a Múzeumban
évenként rendszeresen kiosztásának,
és Waxmayer emlékének iradalmi
|| megőrzésére rendelték fordítsák.
Mindenen előtt teljesen önhang-
yaltan állanak azokkal, melyeket a
a gyűjtést megindító nagy nevű fer-
diu kitűzött.

Budapest, 1883. jan. 4.

Fráter Vilmos
főiskár.

4
1883

A Karinczy-alap és az Akadémia.

Az 1859. év október 27-én tartott Karinczy-ünnepélyen, a diszputoma alatt indítványozta gróf Desseffy Emil a Karinczy-alap létesítését.

Aronnak, sajtókerület megírta az aláírási ir. tervezet, mely így hangzik:

„Aláírási ir egy Karinczy-alapra.

Bejelentése: a dicsőült nagy harafi és irához méltóan fejorni ki irányában a nemzet határait.

Ezen egész ügy vezetésére és intézésére föltértenek az aláírók által

gr. Desseffy Emil,

b. Eötvös József,

Deák Ferenc,

Ürményi József,

b. Kemény László,

Karinczy János.

Az említett harafiak mindegyike feljogosítottak, hatálya esetére maga helyett mászt jelölni ki és nevezni a fentebbi köté.”

Az iven 75 aláírás olvasható. Az aláírási összeg 5386 ft.

Ezzel a Karinczy-alap intéző bizottsága meg volt alakítva, és már november 2-án ad, a gyűjtővek összküldésével kezdte meg működését. Az aláírási ivenek „gyűjtés vége és az alap rendelkezése következtében volt körülírva:

„Aron célból, hogy Karinczy Ferenc nemzetiségünk és irodalmunk emelésére tett érdemeinek emléke maradvány

legyen, hogy utódai közül azok, kik
szegénységgel küzdödnék, felsegíttessék,
és hogy Széphalom, hol fárado-
zott és haldokolt, idegen kézből megmen-
tetve birtosítsassék ezen eset megújú-
lása ellen, és fennálljon mint a nemzeti
hálójának emléke, aláírta...

Az alap pénztervhez képestére Tóth Lőrincz
akadémiai pénztárnok kérelmére föl, a ki-
nek kérelem az aláírásokból bepalgt
49,638 ft 96 kr.

A bizottság az aláírási felhívásban
jelölt feladatszával összehangosan három
szélt tűzött ki magának: a széphalmi
birtok megszerzését; Széphalmon Kasin-
czy-embék létesítését; a Kasinczy-utódok
széjelyerését.

E hatáskörében egészen függetlenül
járt el. És bár a bizottság elnöke
és pénztárnoka az Akadémiánál is
ugyanazt a listát viselték, a bizottság
és az Akadémia között egyáltalában
semmiféle kapcsolat nem állott fenn.

Igy tehát nem kevésbé meglepő, hogy
gr. Degenffy Emil mikor Kasinczy
Gálintól a széphalmi és alsóregmesi
birtokrészeket megvásárolta, az 1861
ápr. 2-án kelt szerződést, a Kasinczy-
nevet viselő alapítványt intező, és
a felett örökös Magyar T. Akadémia
képviseletében" közi meg. - Az eladók
megengedik, hogy az eladott fekvőségek
"a Kasinczy alapítványt intező M.
T. Akadémia, mint Felújítós nevére
feltekintőleg átírassanak." A szerző-
dés szerint a vételár fele, a verő
M. Akadémia által, az intézkedése

alatti Karinczy-alapítványból" firtette-
tet ki. Sőt a szerződést gróf Desseffy
Emil írja alá, "A Magyar tud. Akadé-
mia képviselőiben, annak az időseerin-
ki elnöke."

A szerződés kemplin-és abaujmezei
birtok részekre vonatkozóan, a szász-
aljai helyi és kassai telekkönyvi iró-
dakhoz jutott. Az előbbi a Tuda-bá-
nyászokai birtokrészeket, a M. T.
Akadémia, mint a Karinczy-alapítványt
intéző tulajdonos nevére — az utóbbi
az alsóregmecsi és kisbányászokai (szép-
halmi) birtokrészeket a Karinczy-alapít-
vány részére — keltette be.

Gróf Desseffy Emil kétségkívül a
legnemesebb stándéktól vették el, és
sötét előrelátásból — de az Akadémia megér-
desése nélkül — intézkedett. 1861-ben az Izar-
gató Tanács két ülést tartott: február
20-án és decz. 21-én. A Karinczy-alapít-
vány ügye ez ülésen nem tárgyalhatott.

Az Izargató Tanács 1872. okt. 27-én
ülésénél jegyzőkönyvében nyilvánította,
hogy, az Akadémia vagy annak Izargató
Tanácsa, mint olyan, sem a gyűlésbe, sem
a gyűlést összehívó való rendelkezése be-
nem folyt, jegyzőkönyvében semmi ilyenü
intézkedésnek nyoma nincs.

Hogy az alap részére vett birtok az
Akadémia nevére iratott a telekkönyvben,
annak valószínű oka az, hogy gr. Desseffy
az által vette össze legintézet birtokosok-
ni, oly időben, mikor az irói vezélyeztet
részére gyűjtött pénzeset is elkövettek.

Mint a Karinczy-birtok megvásárlása,
így annak kérésére, és a Karinczy-aki-
dok vezélyezése tárgyában is, a Karin-
czy-birtokosok egyesén függületlenül jött el.

Az Akadémiában először az 1857. okt.
7-én önműs ülésen fordult elő ezen ügy.

Olvastatott Lemplinmegye levele, mely-
ben az Akademiát föltér, hogy gán-
doskodását irányozza Szephalom felé,
és említi ott egy Mausoleum építését.

Az ügy átküldött a Nyelvtudományi
osztályhoz, mely dec. 2-án tartott ülésé-
ben azt javasolta, hogy kéressék föl az
Akadémia elnöke: szeltesse föl a Karin-
ery-bizottságot, hogy működéséről, a
Bécsy király hatáta által elmaradt
tudósítás, további rendelkezés végett,
az Akademiával közölje." Az összes
ülés 1868. jan. 27-én megadta a javaslatot.
De a felszólalásnak eredménye nem volt.

Az Igazgató Tanács 1868. márc. 26-ki
ülésében, mikor Karinery Ferenc kérésre
maradványainak megvásárlására a kívánt
összeg megszerzésére fogott szövegben
"ügyrakonszágnál fogva" - mint a jegy-
könyv mondja - szóba hozatott a Karinery
féle háznak megmentése és emlékmű
kiépítése. s miután a pusztulásnak
indult ház hatodik melletti intézkedést
igényelt s ezen fölül már gyűlt össze
e célra 50.000 fluyi tőke, külsőnek
találkozott egy kisebb bizottság kiküldetésé-
vel az ügyállásról, a korról és annak
kiviteléről, valamint a tőke további
kezeléséről az Igazgatótanács benyúj-
tandó véleményét adjon. - E bizottság tag-
jaivá: gr. Cziráky Fános, b. Semsey
Pál és Kubinyi Agoston választották.

E bizottság valószínűleg azért, mert
a kellő okmány-készlet nem beszerezhető
rendelkezésre - nem nyújtott be véleményt,
és az Ig. Tanács az alap kezelésé-
sárgában mitsem határozott.

Mindazáltal 1869. május 30-án b. Erdős
József az Ig. Tanácsot kér felhatalmazást,

/.

26

Tisztelt Osztály!

Önnel van szerencsém, szabályozási megbeszélés végett át-
tenni:

a) a Pékely-pályázatra beérkezett 2	Posta
b) az Oleványi-Csohor. Szalapsy, János 1	palatka
c) a Fay-kautz "Kerkay" kőzet 1	adó
d) a Czortorisky Wlad. Fraknoi 1	levegő
- pályamunkát.

A Vitéz-alapítványból kitűzött jutalomért /: Ma-
gyarországi könyvtárak története /: és a Fraknoi által fel-
ajánlott jutalomért /: Egy magyarországi egyházmegye tör-
ténete /: egy pályamunka sem versenyez.

Budapest, 1883. január 9.

Fraknoi István
főnök

F. Desly, f. Desly, Wlad

5

1883

~~26~~

Tisztelt Onszály!

Ezzel van veszenesem [as-
lenni: a Teleki-pályázatra ~~szé-~~ L. Gábatyneri megítélés
keres ~~konstrukción~~ vezer,

a) a Teleki-pályázatra beérkezett	23,
b) a Farkas-Baski " " "	16
c) a Marsibányi " " "	1
- pályamunkák.

Az Akadémia által fel-
ajánlott jutalom^{ért} / másként
ben kit hirdetett pályázatra L. melyre
(A magyar kiadványdalom
története) egy pályamunka van
sikeres versenyzés.

Budapest 1883 jan. 9.

Tisztelt Onszály!

Ezzel van veszenesem, na-
balyneri megítélés vezer át.
lenni:

a) a Peirely-pályázatra beérkezett	2
b) az Olthay " " "	1
c) a Fay " " "	1
d) a Erőssorósy " " "	1
- pályamunkák.

A Vitéz-alapítványtól kitű-
zött jutalomért (Magyar. könyvt.
története) és a Fráterai által
felajánlott jutalomért (Egy
magy. egyházmegye története)
egy pályamunka van versenyzés.

Budapest 1883 jan. 9.

5
~~26~~
1883.

26.

Tisztelt Osztály!

Önnel van szerencsém, szakpályáim megbíráltatás végett,
áttenni:

a) A Teleki-pályáira beérkezett . . .	23
b) A Farkas-Raskó " " "	16
c) A Marxibányi " " "	1

pályamunkát.

Ak Athenaeum által felajánlott jutalomért, melyre
másod ízben hirdettetett pályáért: A magyar hírlapsirodalom
története: egy pályamunka-személyes.

Budapest, 1883. január 9.

fratno'it luy
fö'nikat

5

1883.

722

1883

Nagyasszonyok Iraknői Vilmos föltitkárának.

Feltyö hö 10. nöl 28. szám alatt horrám intérett nagybecsü átiratára
 pályaszólva van szerencsém átgyorsagodat értesíteni,
 hogy az ex. c. v. Teleki-féle pályázatra beérkezett mű-
 vetek közül a bírálóknál legrosszabbak és Gyenes László
 munkát kértem fel.

Az utóbbi lakik Budaa-ujlak-on, a „Lukács fűdő”
 ház mellett szálldában, — az utóbbi Kasutera 19. sz.
 alatt.

Fogadja átgyorsagod kiváló tiszteltem nyil,
 vanitóságát.

Budapest, 1883 januárius 11^{ei}

Bernini, György
 intéző.

6/1883.

Ét. jan. 13 1883.

32.

Attestat an I onsalghen.

Budapest 1883 jan. 12.

Fraknövt luv
försäkr

Tekintetes Akadémia!

Az I.-ös osztály f. hó 13-án tartott értekezési ülésében megválasztotta a Feleki-pályázathoz az Akadémia részéről a bírálókat: Szász Károly r. és osztályelnök elnöksége alatt Csiky Gergely és Heinrich Gustáv l. tagok^{zt.} Az osztály a legjobb akaratával sem teljesíthette a Feleki-pályázat szabályainak azt a pontját, mely szerint a bíróság elnökeinek közt köztársasági tagoknak kell lennie. Az osztály köztársasági tagjai közül azok, a kik szépirodalommal is foglalkoztak, Lukács Mórész meghalt, Pulosky Terenz elhagyta az osztályt, Farkányi Péla betegesen fekszik Egerben, Lichy Antal a pályázott dramák közül egyet ismerván, nem vállalhatott bírálói tisztséget. Egy az osztálynak nem volt más választása, mint hogy, oly vagy oly köztársasági tagot válasszon a bíróság elnökéül, a ki általában szépirodalommal nem foglalkozik, vagy pedig az osztály elnöke. Szász Károly r. tagot bírta meg

e lírattal. Aronban sikersegesnek tartotta ezt bejelenteni
az Akademiának, hogy határozata helyeslésre kéri ~~hogy~~ 30
a nem-helyeslés esetében még annak idejében másképp in-
sírkedhessék.

Buda-Pest jan. 29. 1873.

Gyulai Pál
osztálytitkár

7
1883

A I osztály előzetes
Tulcsi-pályázat nyjében

7.

Mélt. B. Podmanický Frigyes
uralk.

Méltóságos Hódolom,

Kezességem van kifejezve mag-
tának, hogy a gr. Teleki-féle
pályázatra beérkezett pályaművek
(jelöltek sponzorjaitól) megbi-
rálatára ^{szokás szerint} a ~~hely~~ ^{hely} ~~re~~ ^{re} gyűjtés ke-
szítés ki rendelteti, s nevére
és lakására velem tudatni
mégintem
Fogadja. egyben az ^{előző} ^{száma} ¹⁸⁵³
Szudapest, jan. 10. 1853

8
~~28~~
1883.

9
1883.

Nagygyörgy úr!

Tegnap délután levele Riváska-tól
a munkágy. köz nevelés a
Terni wappánál bejött 1. rendű.
Létezik Terni mellett öfegyőr, a
K. tud. akadémián javán, a nagy
Köztudományi intézetben ma

465 Mst. név. befizették.

akadémiai név. név. a
munkágy. köz nevelés.

É. öfegyőr, az akadémiai név. név.

a Teri Wapli perksuioie nyijie
at ar studenidnek aru hie.
lemmet, hie i fontelli ujnes
a chinkiny mikal, i vy ulamey
miz karai feti allat a uka.
denie isie fskudr kopre
forditashok.

Upeyudam ar alhalmeti, hie
kiferiem Wapli i wanki
net iphokomus i narudok

den 30

82

aliratu poyijie
Uwary kiji
a Teri Wapli perks

ca 465 Ft-er járulék:

Mementi 5 kft

R. k. 10 "

Tatay Mihály — — 50 kft

dárgai F. 5 " 86 —

heutváry kft 10 "

G. Apponyi kft 200

hegyvidéki telep. 100

Thér kft 4

Kaposszabás munk. 20

Görög kft 103

Győr kft

6 64

Kamat

465 1000 kft

x Nagyszajó úr!

9
1883

Károly Eszter

A M. T. Akadémia Szegedi
Társaságának mai napján tartott
ülésétől jelenlévő részemről,
hogy Nagyszajó úr a 465 fo-
lyóiratot, mely nagy ka-
zelentés létezte arról, hogy
Nagyszajó úr a M. T. Akadé-
mia 465 folyóiratot, mely a
nagybassza Munkácsy Mihály
nagy festményeinek megvásárlására
a Pesty Péter Napló szerkesztő-
ségénél egybeegyeztelt, miután
a Közönség értelemesülése nem
elég volt elkerülni, az
Akadémia által ajánlva fel, az
azt hogy az "Munkácsy nagy
Mihály nagy mai hazai festő"
attal az Akadémia részéről fentem-
kezintendő festmény megvásárlás
közhíjúságát fedeznie gondolta.
Az Szegedi Társaság Nagy-
vajdonnak az Akadémia elnök
elkérte társaságán jóváírás jóakaratait
erővel indoklásokat Közönség
fejére ki, és kért a felaján-
lást országot aron alapok iratolás,
mely az Akadémia palotáján
nagy teremenként történelmi fest-
ményekkel díszítésére először
a fog szolgálni, és amelyből
aron valamelyben, hogy nagyvéri-
mű is igyekeztet, melynek
a festmény az említett festményeket
együttel elkérte részére ajánlva,

igyekeztet
nem csak nem so.
Károly eszter
fogja.

Mutasáttal az Igazgató
Tanács kiváratónak tartja,
hogy Nagyságod, akai magán
utón, akai hivatali felhívás
által, az egyes adomások
előtt ~~előtt~~ bejegyzését kien-
kötés melleszettel a
hoz, hogy adományait az
eredeti és rendeltetésétől
eltérő kintvónak, bár
Keresztes Kivál utón, néha
fordításának.

Fogyó egyetemes
Budapest 1882 dec. 31.

Nagyméltóságú úr főv. főkapit. úr. 694
ex 1882.

A Magyar földművelési-
és mezőgazdasági miniszter úr. 1882. Jan. 9
sz. jelentéséből értesült, hogy
Nagyméltóságú úr akad. javára
tett 5000 forintos alapítva-
nyának utolsó részletét Kibé-
fizesési méltóságot.

Van örömmel a Nagymélt. úr
számlájának kasszája az akad.
utón tanácsban megjelölt
székhelyén nyabban is az akad.
Közeget telmárolni

Fogyó
31/XII.

8
1882

Van
mint
bizom
fölkem
és orá
az em
és K
rilest
Fogy
vétel
Bp

8
1883.

Nagyméltóságú Gróf úr!

Van természetesen Nagyméltóságodat,
mint az Akadémia építési
bizottságának elnöki, trükkös
főkennel, kezzekezők napot
ei órák meghatározni, a miho
az említett bizottság, a jövőjelen
ei költségesek tárgyában, Nagymélt. elnöklere alon
rilest tarthat.

Fogyda egyikként lcc. mely
trükkösök Képzéses.

Bpest jan. 1. 1883.

gf Andrássy Gyula.

Nagyszász ur. (Gyula Pál).

16
1883. 9
1883

Magyarországi Kétszázötvenéves
Emlékeztető

Az I. osztály javaslata alap-
ján, az Akadémia Jan. 1881-ten

Telkharáiról, hogy

ki nem adta Karachonyi-
juttatását Csiky György I. osztály

Platón. művelődési okok miatt.

díjazás jogjuttatmányára jog
fordításra.

Van azonban ez

Telt Tisztelettel felterjem

Nagyszász ur., hogy az uraság

vagy az uraság juttatásánál

a jövő évi ismét a nevesen

juttatás (egészben vagy részben)

nyerjék meg a vért, és a

test adni méltóságot, hogy esetleg

a költésben az uraság mű-

velődés is figyelembe vehessen

vevni.

Szász

Jan. 31.

Gyula.

~~Nagyméltóságú Graf ur.~~

~~A Magyar Akadémia jelen~~

~~iról való kétszázötvenéves~~

~~megállapítása vége, az Akad.~~

~~Szász János építési bizt.~~

~~válasz.~~

~~p~~

Riirt cikk

a H. T. Akadémia 1883. január 29. tartott összes ülésének
jegyzőkönyvéből.

26. Az I.-ső osztály előterjeszti, hogy a Teleki pályázat azon kívánatának, mely szerint a bíráló bizottság elnöke a tiszteleti tagok sorából választandó, nem felelhet meg, mivel az osztály szépirodalommal foglalkozó tiszteleti tagjai közül az egyik betegesen fekszik, a másik a pályázók egyikét ismerve a tisztes el nem vállalhatta; ennélfogva felhatalmazás: kér arra, hogy kivételesen az osztályelnököt bírassa meg az elnöki tiszttel.

Az összes ülés a szabályoknak a lehetőséghez képest megjárására szíves fektetvén, felhívja az osztály figyelmét, hogy a mennyiben a másik két osztály tiszteleti tagjai között is találkoznak olyanok, kik szépirodalommal foglalkoznak, az elnököt azok közül is választhatja.

frankóit dny
főnök

10 / 1883.

66

Tisztelt Ország!

Van kezelemem értesíteni, hogy az Akadémia
elnöke, a jelen évi nagygyűlést május hó 15-20
napjaira tűzte ki.

Egyúttal felhívom figyelmét arra, hogy a tagjain-
lások március hó végeig küldendők be, a följelölt
hivatalkához.

Érzel kapcsolatosan átteszem a múlt évi május
22-én tartott ösnes ülésnek a tárgyra vonatkozó ha-
tározatát.

Budapesten 1883. január 29.

frankóvalány
főnöke!

Az I. Országának.

~~187~~ 11
/ 1883.

Éab. 1883. febr. 5.

K

58.

Tisztelt Ország!

Idécsalva van szerencsém áttenni az Akadémia
Igazgató Tanácsa által, mai ülésében, megállapított
1883-ik évi költségvetést.

E kerint az I. Ország részére megszavaztatott:

a) Az Ország és a Nyelvtud. Bizottság munkálataira ..	13.700
b) Az Iradalomtörténeti ..	2000
c) Szabó K. Bibliographiájának kiadására I.	1000
d) Bartalus J. „Magyar Népdalok” kiad. segély	200

Összesen 16.900.

Az Igazgató Tanács felhívja az Országot és a Körihez
tartozó Bizottságot, hogy a megszavazott összeget, az
1882. decz. 18-ai ülés ülésén bemutatott munkatervben éi-
jelölt célok köré való felosztása iránt intézkedjék,
és megállapodását az Igazgató Tanács elé terjeszse.

Budapesten 1883. január 28.

Frakcióvezető
Főnök

Az I. Országnak.

Érk. 1883. febr. 5

12/1883.

Nagyméltóságú Minister & Akadémiai

másod Elnök Úr!

Tollas Teréz feljebbírási alatt a magyar tud. akadé-
mia ellen lefolytatott végrendelet érvényse-
lenítési perben, helyettesem Dajbukás János
marosvásárhelyi ügyvéd, ex ügyben tett kia-
dásai és díjait költséggel és 30ftt borsnyi
vígóféleggel hozzáam beküldötte.

Mely költséggel és in a magam ré-
szét mérsékelnék találván, van szerencsém
azt kiúratványozás útjából Nagyméltosá-
gához f. alatt átvárni.

Mely szívesen maradván Nagy-
méltóságodnak

aláírással és aláírás

Fremenyi János

Ért. jan. 3. 1883.

13 1 melly.

Nagyméltóságú

Dr Pauler Jivadar m. kir.
Igazságügy miniszter úrhoz
minora m. tud. Akadémia
másod Elnökéhez

Budapestben

jelentése

Stemenyei János a m. tud
Akadémia ügyészének f. lak.
V. ker. Erzsébeti új. f.

melyet benincs
helyesítésnek költ.
sajjegyzékén usal.
ványokas végese
bemutatja.

Stemenyei

SZEMENYEI JÁNOS

köz ez váltó ügyvéd,

a magy. tud. Academia és a magy. írók segélyegylete ügyésze
BUDAPEST, V. k. Erzsébet tér 7. sz.

Budapest, 1882. December 27. évi

Nagyságos Estókár Úr!

Az örv. Podhorányi Sándorné f. évi 587. sz. alatti beadványa tárgyában
f. évi október 25. évi Nagyságodhoz intézett érkezőkérem kapcsán van
szeremsém érdemleges válaroma, a követkerésben előterjesztem:

Az örv. Podhorányi Sándorné által hoztam beküldött vég-
rendeletből meggyőződtem hogy a néh. Podhorányi József által
a m. tud. Akademián javára tett 500 ft alapítvány adata az örök-
hatáji nejeinek halála napján vált esedékessé. Továbbá a szinte
hozam beküldött hatálessel felvételeből meggyőződtem hogy Podhorányi
József neje 1875. évi April 12. évi hűnyel el. Ily körülmények közt az
500 ft-nyi alapítvány után a kamatot a m. tud. Akademián, adata 1875. évi
April 12. től illetik meg. E minőn ily helyetben a m. tud. Akademia
a törv. ítéletekben magát nem kartholja hanem perújítási perrel lép-
jen fel az örv. ellen, - véleményem: hogy örv. Podhorányi
Sándorné ide f. alá visszacsatolt 587/882. sz. kérvényében előterjesz-
tett kérelme helyesléssé és a néh. Podhorányi József által a m. tud. Aka-
demia javára tett 500 ft alapítvány után 1872. évi April 12. től 1875. évi
April 12. ig terjedőleg megillet kamatot töle ne szedessék be.

Ide vonatkozólag még bátorídom megemlíteni hogy a
kérvény mellékleteit a perbeni helyetben leendő elvámolás

ezeljaból magammat visszalokkoltam.

Lajidejőleg biztelellet kérem meg Haage városak haog úr.
Eolh Pálménak a f. év oklob. 25. én Kell levelem kapcsán vissza-
küldő, 647. or. levelet, hivatalos haruátal végelt, horxam juttatni
mellőstaniék.

Kidimő bizteletem mjlvánitása mellett, maradok a

Haage város Eölikar úrnak

alánatos völgája

Kemenyfejűs
akad. magjék.

Ex. Jan. 3. 1883.

14.

1883

Tiszelt Igazgatósig!

Levelemben van azon kérdelm.
mel fordultam a Tiszelt Igazgató-
tósághoz, hogy az ~~Alkotmány~~,
M. T. Madarasi Készenesi
mellőrtésiek: a Román Ferenc
alapítványok tartása ra tölte,
időközben kanyagával 1883 decem-
ber 31-ig mily összegre vaporo-
dos föl?

Szadya
Bpess 1884 jan. 2.

A Besz.-Munkácsi
Felsőkereskedelmi
Igazgatótanács
Munkács.

7

15
1883 ✓

Vélemény a Cordes Károly-féle
életrajzról, mely a görög nyelvben találatos
időznélvőket fejtegeti.

Elolvastam a dolgozatot megismerve és arról nyilatkozom,
hogy kiadása teljességgel érdemes.

Igen ugyan hogy nagyobbára tulajdonnevezéssel fog-
lalkodik, s hogy a tulajdonnevezés magyarázata nagyon
kényes dolog, de mégis az sem tagadható, hogy a tudó-
mány, nevezetesen a mythologia, geographia, historia
a tulajdonnevezés etimológiáján is támaszkodik. Sőt a nyelv-
tudomány van nélkülözhetetlen. A nyelvészet és etimológiánál
semmit sem ^{lehet} a tulajdonnevezésre építeni, de az egyes nyelv-
vel hogy úgy mondjam némelyes életében a tulajdon-
nevezés igen támaszkodó szerepet játszik. Különösen a nyelv-
etimológiájára szolgálják a legtöbbet a nyelvészek.

Egyébként Cordes Károly életrajzát nem maga az etimo-
logizálás teszi becsessé, hanem az, hogy együtt talál-
juk benne az egyes névvel vonatkozó adatokat és az eddigi
fejtegető híres letelek egész összességét, úgy hogy ~~itt~~ talán
egyetlen művet sem ismeret, mely e tekintetben oly itáli-
gánságilag szolgálja a görög nyelvészetet mint éppen
az életrajz. Emélfajta kiadását, amint más fajt is
tájékoztatom, igazoltnak ítélem.

Budapest 1880. febr. 17.

Ponosi Theodor

Emlé

16/1883.

Méltóságos Among!

A M. T. Akadémia Igazgató
Tanácsának mai napon tar-
tott ülésében bemutattam
Méltóságodnak f. év. nov 22-én
az Akadémia ügyénél in teien
szives levele, melyben kijelen-
tem méltóságát, hogy [boldog] [vár a
emlékű feje az áll. által
az Akadémia javára tett
alapítványok 5800 forintnyi
hátralelt kifizetésére ismét
kötelezést írt elvállalni nem
képes, ugyan, de mindarról
később a lehetőségek képest,
a f. feje emléke ismét Kegyelt-
által engedélyt, a lehetősé-
gek képest, azon hátralelt-
nak Méltóságod vagyon-
nárol kifizetés történetéről
kutatásban helyes, és más
a jelen évben 300 forint^{ot}
fizetve járul föl.

Az Igazgató Tanács, mely
hivatva van az Akadémia
vagyona fölött önközlő, élénk
vagyunktal vette. az tudomásul
hogy fegy jelenléte alapítvány
befe. ~~mind~~ reméltem fog;
mindarról: meggyűzővel
fogadja Méltóságod nyilat-
kozatát és ajánlását;

Tan Akadémia

17
1883

mel abból az a meggyőződés
meriti, hogy Meltóságod ^U Jugg ^U
dicsőült fejének emléke ^U tekintetével
vannit az Akadémia ^U szem
nagyreméti feladataira,
a lekerőségek kéjess mindent
a mi hazalunában áll meg
fog kemmi, hogy ~~amenny~~ minden
komolytal és ~~intézködést~~
a Kérés az ~~U~~ ^U rixén ~~emléke~~
minden Kérés ^U ~~emléke~~ ^U megörögi;
és ^U ~~reményei~~ ^U ~~fejere~~ ^U hogy Meltó-
ságod kéjess len az a ~~U~~ ^U ~~boltozult~~
fej által elvált kötelezettség,
mely ~~U~~ ^U ~~emléke~~ ^U ~~emléke~~ ^U ~~emléke~~
forrással ~~U~~ ^U ~~emléke~~ ^U ~~emléke~~ ^U ~~emléke~~
dicső.

~~1882~~ 7148
1882.

fojádja egyeboms
31/xII.

U az alapítvány
Legem Kitejedésiben

Méltóságos Komáromi úr!

Ami
[Büki László jelentéséből is.
tesztől, hogy az általa az
Akademiának egy adomá-
nyosát eddigi tétii endokivétel
a helyes lakosai részéről
pontosításnak van kitéve.

[A. M. F. A. T. J. T.

Minthogy Méltóságod írásos
rele ajánlkozni, hogy a
vezetés alá az álló püspöki
uradalom tiszti személyese
által az említett bírókhoz
a felügyeletet elvonni gyakorolási
joga; és van véleményem a
feszébbi parancs Méltóságod
endomására hozni; sly
késsel, hogy a mennyiben netán
a püspöki uradalom kiteri-
velői [a körvidék felügyeletét
gyakorolási nem képesek,
és az a körvidékben ra-
latit az al/vezetés méltós-
tásuk; megjegyzem, hogy
a tétii körvidéki jezsű ezen
felügyeletet, a vadászati jog
átvezetésé fejeben, kétszáz
nyilatkozat.

[Székhelyét távoltság
 miatt,

☞ - megfelelő társ.
kérj melles -

☞ Elvállalására

A nagyváradi / . n . püs-
pöki uradalom
Komáromi igazgató
Kerny

szóval egyéb...
31/xii

17
1883.

SZEMENYEI JÁNOS

köz- és váltó-ügyvéd

BUDAPEST,

Erzsébet tér 7. V., Elisabethplatz 7.

Érk. Szeged Jan. 4. 1883

883 Jan. 2

18.

Nagyságos Főtisztelt Uram!

A váltó akadémiai ügyintézés átvevő és néhány
átadott akadémiai ügyekre vonat-
kozó jegyzéket nem szerencsésen
készen felkészítve nyitványi-
tása mellett átcsomagoltatni

elazatos szolgálója

Szemenyi

18
1883

6

Nagyméltóságú Elnök ur!

Néhai Lőrincz József szatmári megyei aranyosmedgyesi uradalmi ügyész annak idejében közölt végrendelete szerint a magyar tudományos akadémia alapítókegyezmény 500 forint hagyományozott, mint ezt a debreczeni királyi törvényszéknek 1882 évi December 5-én 10709 p. sz. alatt kelt hagyatékátadó végzésében is olvashatni.

Ezen hagyomány a debreczeni kir. illetékhivatali hivatal által 3085/1881 A I számu fizetési megengedezésben 50 ft örökösödési illetékekkel rovatossá meg, mely ellen felelőssel eltem ugyan, de az örökösödésének gyorsítása végett az 50 ftot folyó évi October elején bírói kézbe lettem.

A fennmaradt 450 ft tőke és a hagyományok 1881 Julius 1-től a szatmári takarékpénztár egyesületnél fizetett 5% kamatja 36 ft 87 krt összesen 486 ft 87 krt azaz négyszáznyolcvanhat forint nyolcvanhét krt van szerencsém azon megjegyzéssel küldeni, hogy ha felelősségem folytán az 50 ft örökösödési illeték törlésén fog, azt a bírói leletből kivenni és időközönként 4% kamataival együtt utólagosan felküldeni, mindenesetre pedig felelősségem végeredményét tudatni kötelességemnek tartom.

O Maradván

/

Maradvány Szatmárot 1882 December 31.

mely szocietással

Farkas Anatóliáé ügyvéti

mint néhai Lakány József
végrendelete végrehajtója.

V. január 3. 1883

19. ✓

Másolata az Akad.
nyilvános Közlendő. —

Zakariás József 500
franyi házaslehetől 450 fr.
és 36 fr 87 kr. Kammat
befizetésen.

A m. földhöz. peinstasarak.

Vas mezesem 486 ft 87 M,
mint Zakariy Józsefnek az
Akadémia javára ^{szentelt} tett végem.
delezi hagyományát átküldtem;
oly késsel, hogy az az Akadé-
mia javára bevételbe nem
is a nyugtat a földházi
kivételben tekinteni méltos-
tassék.

Pécs jan. 4. 83.

Eni

Tekintetes úr!

Ide csatolva van mezesem
átküldtem a magyar földhöz
intézetnek mint az Akadémia
ragyona Keszélyének elismer-
vényét a Tekintetes Uraságod
által korábban beküldött 486 ft
87 M-ot, mely önzetesen néhai
Zakariy Józsefnek az Akadémia
javára 200 forintnyi alapít-
ványból 450 forintnyi és egyéb
hidokori kamatait foglalja ma-
gában.

Lökés

Minden Tekintetes Uraságod-
nak ezen ügyben tett fárado-
zásait köszönve mondok,
félkezem, hogy maga idején
a tírói kéreletet 50 forintot
közvetlenül az említett föld-
kezelésnek tekinteni
méltosassék.

fogadja egy kir. hat.
Pécs jan. 4. 83

Pankovics

19/83

Saajtekimleli Izargato Savacs!

Mely tisztelettel van exereenciám a Kelljai Biró László által a m. tud. Akademia javára átengedett Bihar megyei költi Részeghen felfűvő erdőtelekre vonatkozó exereenciák / alatt az erre vonatkozó telek könyvet pedig — melyből az átírás kitűnő 2. / alatt bemutatni. —

Mindhoagy a Részeghen felfűvő ingatlan eddig a költi-i 67. számmi ide 3. / alá csatolt telek könyvekben volt felvéve, s mindhoagy ezen telek könyv a sok bekezdésben folyton csak meheren volt uttekinthető, az átírásab egyidejűleg a m. tud. Akademia tulajdoni hájított ingatlan rével az eddig 67. sz. költől lejegyezetttem s egy nyumann nyitott telek könyvbe verethettem át — ez uton bekezdett a 2. / alatt. Ezen 2. / alatt költől az kitűnő ki hoagy ezen ingatlan a múltból 200 f 22 1/2 x adó kerheli — ez aromban nem áll, mert ezen adó ki van már fivelve, miert is az adó felügyelőség mjaú inlèx Redés lettem, hoagy az hivatalból kitűnő lèsséb.

Ez uttal bekezdem még a Biró László int által meheren f. kö 2. áú átadott mellékelt levelet kövábti inlèx Redés végett 4. / alatt, bemutatni.

Mely tisztelettel maradván a

Saajtekimleli Izargato Savacs

Budapest, 1883. Janiár 2. áú.

aláírólos utgaja

akad. tagéve.

É. jan. 4. 1883.

20.

4 mellék

A. m. t. Akadémia

Magyartudományi Akadémia

Budapest, en

Összetű

Dr. Károlyi János akadémiai
tagjelölt

A Birtokosok és a
tett alapítványok között

Károlyi

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTAR

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1883

KÉZIRATOK

FOLYTATÁSA

KÖVETKEZIK